

Sygn. akt IV Ka 706/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2017 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Krzysztof Gąsior

Sędziowie SO Tomasz Ignaczak

SR del. Bartłomiej Niedzielski (spr.)

Protokolant stażysta Agata Warzyńska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim Lucjana Nowakowskiego

po rozpoznaniu w dniu 1 grudnia 2017 roku

sprawy K. B. syna H. G. z domu C. urodzonego (...) w K.

oskarżonego o czyn z art. 159 kk w zw. z art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

R. L. syna E. i E. z domu S. urodzonego (...) w Ś.

oskarżonego o czyn z art. 159 kk w zw. z art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

z powodu apelacji wniesionej przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Radomsku

z dnia 12 maja 2017 roku sygn. akt II K 42/17

na podstawie art. 437 § 1 i 2 kpk, art. 438 pkt 1, 3 i 4 kpk, art. 633 kpk, art. 634 kpk w zw. z art. 627 kpk i 10 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 49 poz. 223 z 1983 roku z późniejszymi zmianami)

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- eliminuje z opisu czynu przypisanego w punkcie 1 (pierwszym) wyroku sformułowanie, iż używane przez oskarżonych przedmioty w postaci metalowej pałki teleskopowej i pałki drewnianej stanowiły przedmioty podobnie niebezpieczne jak broń palna lub nóż;

- jako podstawę prawną skazania za czyn przypisany w punkcie 1 (pierwszym) wyroku przyjmuje art. 158 § 1 kk i art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, a jako podstawę wymiaru kary art. 158 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk;

- obniża karę pozbawienia wolności wymierzoną w punkcie 1a K. B. do 1

(jednego) roku i 10 (dziesięciu) miesięcy;

- obniża karę pozbawienia wolności wymierzoną w punkcie 1b R. L. do 2 (dwóch) lat i 2 (dwóch) miesięcy;

- eliminuje z opisu czynu przypisanego R. L. w punkcie 2 (drugim) wyroku słowa: „metalową pałką teleskopową”;

- uchyła rozstrzygnięcie o karze łącznej z punktu 3 (trzeciego) wyroku;
- na podstawie art. 85 § 1 i 2 kk oraz art. 86 § 1 kk w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności wymierzonych oskarżonemu R. L. za czyny przypisane w punkcie 1 i 2 (pierwszym i drugim) wyroku wymierza oskarżonemu R. L. karę łączną 2 (dwóch) lat i 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności;
- uchyła rozstrzygnięcia z punktów 4 (czwartego) i 5 (piątego) wyroku ;
- na podstawie art. 63 § 1 kk zalicza K. B. na poczet orzeczonej kary okres tymczasowego aresztowania od 17 listopada 2016 r. (godz. 09:10) do 8 czerwca 2017 r. (godz. 16:15);
- na podstawie art. 63 § 1 kk zalicza R. L. na poczet orzeczonej kary łącznej okres tymczasowego aresztowania od 1 grudnia 2016 roku godz. 12:30 do 20 lutego 2017 roku godz. 12:30 oraz od 18 lipca 2017 roku godz. 12:30;
- utrzymuje w mocy w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok wobec oskarżonych K. B. i R. L.;
- zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. C. kwotę 516,60 zł (pięciuset szesnastu 60/100) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu R. L. z urzędu;
- zasądza od oskarżonego K. B. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 10 (dziesięciu) złotych tytułem zwrotu wydatków w postępowaniu odwoławczym oraz wymierza mu kwotę 300 (trzystu) złotych tytułem opłaty za obie instancje;
- zasądza od oskarżonego R. L. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 526,60 (pięciuset dwudziestu sześciu 60/100) złotych tytułem zwrotu wydatków w postępowaniu odwoławczym oraz wymierza mu kwotę 400 (czterystu) złotych tytułem opłaty za obie instancje.

Sygn. akt IV Ka 706/17

UZASADNIENIE

R. L. został oskarżony o to, że:

I w dniu 17 listopada 2016 r. około godz. 06:00 w miejscowości K. ul. (...) na terenie prywatnej stacji paliw, działając wspólnie i w porozumieniu z K. B., dokonał pobicia W. S. i jego żony K. S. przy wykorzystaniu drewnianej pałki oraz metalowej pałki teleskopowej, powodując u W. S. obrażenia ciała w postaci bolesnego obrzęku wielkości orzecha włoskiego na głowie w prawej okolicy ciemieniowej, zasinienia na bocznej powierzchni lewego stawu kolanowego, pasmowate zaczerwienienie skóry biegnące skośnie na wysokości prawej łopatki, a u K. S. obrażenia ciała w postaci bolesności głowy, bolesności pleców z pasmowatymi czerwonymi zabarwieniami skóry, bolesności w obrębie kończyn górnych, naruszając tym samym czynności narządów ciała pokrzywdzonych na okres poniżej siedmiu dni, czym naraził ich na bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania skutków określonych w art. 157 § 2 kk, tj. o czyn z art. 159 kk w zw. z art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk.

II w tym samym miejscu i czasie dokonał uszkodzenia mienia w pojeździe marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...) uderzając metalową pałką teleskopową w szybę czołową tego pojazdu, powodując jej pęknięcie i straty w wysokości 1000 złotych na szkodę W. S., tj. o czyn z art. 288 § 1 kk. /k. 298-300/

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Radomsku z 12 maja 2017 roku sygn. akt II K 42/17 R. L. został uznany za winnego tego, że:

- w dniu 17 listopada 2016 roku około godziny 06:00 w miejscowości K. na ul. (...) na terenie prywatnej stacji paliw, działając wspólnie i w porozumieniu z K. B. oraz będąc do tego nakłonionymi przez nieustaloną osobę, biorąc udział w pobiciu W. S. i K. S., w którym narazili tych pokrzywdzonych na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpienia skutku określonego w art. 156 § 1 kk lub w art. 157 § 1 kk używali podobnie niebezpiecznych przedmiotów jak broń palna lub nóż w postaci metalowej pałki teleskopowej i pałki drewnianej, przy czym spowodowali u W. S. obrażenia ciała w postaci guza – obrzęku wielkości orzecha włoskiego na głowie w prawej okolicy ciemieniowej, zasinienia barwy sinawej na bocznej powierzchni lewego stawu kolanowego przechodzącego na boczną powierzchnię uda lewego, pasmowatego zaczerwienienia skóry o długości około 7 centymetrów i szerokości około 2 centymetrów biegnącego skośnie do długiej osi ciała na wysokości prawej łopatki, które to obrażenia skutkowały rozstrojem zdrowia pokrzywdzonego na okres trwający nie dłużej niż 7 dni oraz u K. S. bolesność głowy, pasmowate czerwone zabarwienie skóry na plecach, bolesność w obrębie kończyn górnych, które to obrażenia skutkowały rozstrojem zdrowia pokrzywdzonej na okres trwający nie dłużej niż 7 dni, to jest przestępstwa wypełniającego dyspozycję art. 159 kk i art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za to na podstawie art. 159 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzono wymienionemu powyżej oskarżonemu karę 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 1b);

- w dniu 17 listopada 2016 roku około godziny 06:00 w miejscowości K. na ul. (...) uderzając metalową pałką teleskopową w szybę czołową samochodu marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...) stanowiącym własność W. S. umyślnie uszkodził tenże pojazd powodując szkodę w wysokości 1.000,00 złotych, to jest przestępstwa wypełniającego dyspozycję art. 288 § 1 kk i za to na podstawie art. 288 § 1 kk wymierzono R. L. karę 1 roku pozbawienia wolności (pkt 2).

W oparciu o art. 85 § 1 i 2 kk, art. 85a kk i art. 86 § 1 kk w miejsce powyższych jednostkowych kar pozbawienia wolności orzeczono następnie R. L. karę łączną 3 lat i 1 miesiąca pozbawienia wolności (pkt 3), na poczet której w powołaniu się na art. 63 § 1 kk zaliczono okres tymczasowego aresztowania od 1 grudnia 2016 r. godz. 12:30 do 20 lutego 2017 r. godz. 12:30 (pkt 5).

Na zasadzie art. 46 § 2 kk w związku ze skazaniem za czyn z punktu 1 orzeczono solidarnie od R. L. i K. B. na rzecz pokrzywdzonych W. S. i K. S. nawiązki w kwotach po 1.500 zł (pkt 6a i 6b).

W związku natomiast ze skazaniem za czyn z punktu 2 powołując się na art. 46 § 1 kk orzeczono od R. L. na rzecz W. S. kwotę 1.000 zł tytułem obowiązku naprawienia szkody w całości (pkt 7).

Poza tym zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. C. kwotę 1.033,20 zł tytułem nieopłaconych kosztów obrony udzielonej R. L. z urzędu (pkt 8) oraz wymierzono wymienionemu oskarżonemu opłatę w wysokości 400 zł zwalniając go z obowiązku zapłaty kosztów sądowych w pozostałym zakresie (pkt 9). /k. 573-575/

Od opisanego wyroku apelację wniósł obrońca R. L., który zaskarżył wymienione orzeczenie w całości na korzyść oskarżonego podnosząc w odwołaniu następujące zarzuty:

- w zakresie czynu opisanego w punkcie 1 sentencji wyroku - błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegającego na przyjęciu, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu będąc do tego nakłanianym przez bliżej nieustaloną osobę, na co nie wskazuje zebrany w sprawie materiał dowodowy, a postępowanie przygotowawcze prowadzone w tym zakresie przez Prokuraturę Rejonową w Radomsku zostało umorzone, co miało wpływ na treść orzeczenia, poprzez ocenę stopnia społecznej szkodliwości czynu i wymierzenie rażąco surowej kary,

- w zakresie czynu opisanego w punkcie 2 sentencji wyroku - błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegającego na nieuzasadnionym przyjęciu, że oskarżony uszkadzając pojazd pokrzywdzonego w żadnym wypadku nie działał w stanie wyższej konieczności, podczas gdy z zebranego materiału dowodowego (nagrania monitoringu) wypływa wniosek odmienny, co miało wpływ na treść orzeczenia i uznanie oskarżonego winnym popełnienia zarzucanego mu czynu,

- rażąco niewspółmierność kary łącznej pozbawienia wolności wymierzonej oskarżonemu R. L., wskutek nadmiernej jej wysokości, wynikającą z niedostatecznego uwzględnienia przy wymiarze kary okoliczności łagodzących, w szczególności sposobu zachowania się oskarżonego, rodzaju i stopnia naruszenia ciążyących na nim obowiązków, jego właściwości i warunków osobistych, powodujących, że czyn oskarżonego nie cechuje się znacznym stopniem szkodliwości, dlatego też wymierzona kara jest nadmiernie dolegliwa i nie spełnia ustawowych wymogów zapobiegawczych i wychowawczych w stosunku do oskarżonego, a także w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

W związku z podniesionymi zarzutami obrońca R. L. wnosił o :

- zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie czynu opisanego w punkcie 1 wyroku poprzez wyeliminowanie z opisu czynu, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu będąc do tego nakłanianym przez bliżej nieustaloną osobę i wymierzenie mu kary 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności;

- zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie czynu opisanego w punkcie 2 wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu i uchylenie orzeczenia o karze łącznej, ewentualnie zmianę orzeczenia poprzez wymierzenie oskarżonemu kary 6 miesięcy pozbawienia wolności. /k. 710 - 711/

Na rozprawie apelacyjnej obrońca popierał wywiedzioną skargę apelacyjną, do której przyłączał się oskarżony. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim wnosił natomiast o nieuwzględnienie odwołania obrońcy i utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja obrońcy okazała się zasadna jedynie w niewielkiej części, a w związku z tym, że pozwalały na to zebrane dowody Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok orzekając odmiennie, co do istoty sprawy.

Pomimo tego, że środek odwoławczy wniesiono w głównej mierze na korzyść R. L. odnośnie kary, to jednak pozwolił on na efektywną kontrolę zaskarżonego wyroku, gdy rysowała się możliwość zmiany tego wyroku na korzyść oskarżonego (por. wyrok SN z 13 maja 2003 r., II KK 103/02, LEX nr 83974, wyrok SN z 5 stycznia 2006 r., III KK 266/05, LEX nr 172214, wyrok SA w Lublinie z 26 czerwca 2007 r., II AKa 138/07, LEX nr 314607). Jest przecież oczywiste, że z obowiązku skontrolowania orzeczenia sądu pierwszej instancji nie zwalnia sądu odwoławczego okoliczność, iż autor apelacji nie zajmował się określoną problematyką, gdyż sąd odwoławczy nie jest związany granicami podniesionych w środku zaskarżenia zarzutów, kiedy apelacja została złożona na korzyść oskarżonego.

Sąd Rejonowy w Radomsku w zaskarżonym wyroku w przypadku obydwu oskarżonych przyjął, że używali oni przedmiotów podobnie niebezpiecznych jak broń palna lub nóż i zakwalifikował przypisany im czyn jako występki z art. 159 kk. Ustalił przy tym, że K. B. używał pałki drewnianej, a R. L. metalowej pałki teleskopowej. Tymczasem, w świetle materiału dowodowego sprawy było odwrotnie. Mając bowiem na uwadze treść wyjaśnień oskarżonych (k. 16-17, 68-70, 75-76, 79, 161-162, 233 - 234 i 427-428) oraz nagrania z monitoringu przedłożone przez pokrzywdzonego (koperta k. 404 i opinia k. 501-561) w przedmiotowym zdarzeniu to K. B. używał zabezpieczonej w sprawie metalowej pałki teleskopowej, zaś R. L. posługiwał się pałką drewnianą, której nie udało się odnaleźć.

Ponadto, przypomnieć w tym miejscu trzeba, że ugruntowane już od wejścia w życie Kodeksu karnego z 1997 r. orzecznictwo oraz doktryna prezentują jednoznaczne stanowisko, iż niedopuszczalna jest rozszerzająca interpretacja pojęcia „niebezpiecznego przedmiotu”, o jakim mowa w art. 159 kk, skoro jest to znamię kwalifikujące i zaostrzające odpowiedzialność karną oraz musi być ono interpretowane ściśle. Tymczasem Sąd Rejonowy w pisemnym uzasadnieniu (strona 649) przesądzając, iż przedmiot w postaci pałki drewnianej miał cechy przedmiotu podobnie niebezpiecznego - jak broń palna i nóż, stwierdził lakonicznie, że wynika to z samych właściwości tego przedmiotu tj. jego masy i materiału, z którego został wykonany jak i sposobu jego użycia w pobiciu.

Rozumowanie powyższe, jest oczywiście wadliwe, bowiem przedmiot (pałka drewniana), którą posługiwał się R. L. nie został odnaleziony, ujawniony, a tym bardziej szczegółowo opisany i oceniony. Dla określenia zaś potencjału niebezpieczeństwa niezbędna jest natomiast empiryczna wiedza o właściwościach przedmiotu, który musi być zidentyfikowany w sposób nie budzący wątpliwości (tak wyrok SA w Łodzi, z dnia 7 marca 2002 r., II AKa 22/02 - KZS 2004/4/40). Skoro zatem ocena przez sąd orzekający tego przedmiotu była niemożliwa, bowiem nie można było określić jego właściwości i cech fizycznych, to przyjęcie, że był to przedmiot niebezpieczny w rozumieniu art. 159 kk, jak uczynił to Sąd Rejonowy, jest nieuprawnione i kłóci się w sposób oczywisty z dyrektywą zawartą w art. 5 § 2 kpk. Konstrukcja unormowana w art. 159 kk ujmowana jest od dawna w orzecznictwie zawężająco odnosząc się tylko do stałych właściwości przedmiotu. Bez potrzeby szerokiego cytowania dorobku doktryny i orzecznictwa, stwierdzić należy, że użycie przysłówka „podobnie” w nawiązaniu do takich niebezpiecznych przedmiotów jak broń palna i nóż, musi prowadzić do stwierdzenia, że niebezpiecznym przedmiotem jest tylko taki przedmiot, którego stałe właściwości (tj. masa, tnąca powierzchnia i kształt) są tego rodzaju, że normalne jego użycie zagraża bezpośrednio niebezpieczeństwem dla życia i zdrowia ofiary (por. wyrok SA w Lublinie z dnia 26 czerwca 2005 r., II AKa 138/07, LEX nr 314607). Pamiętać przy tym należy, że zagrożenie dla życia i zdrowia podczas normalnego wykorzystania zwykłych funkcji przedmiotu musi być porównywalne z tym, jakie czyni broń palna i nóż.

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy, jasno należy stwierdzić, że skoro przedmiot, którym posługiwał się R. L. nie został odnaleziony, a w postawie faktycznej wyroku sądu I instancji brak jest konkretnych ustaleń odnośnie jego cech, które można określić wyłącznie na podstawie wyjaśnień K. B., nie potwierdzonych oględzinami tego przedmiotu, to bezzasadne było zakwalifikowanie go jako przedmiotu niebezpiecznego w rozumieniu art. 159 kk - podobnie jak broń palna i nóż. Z wyjaśnień przeciw drugiego oskarżonego wynikało jedynie, że była to drewniana pałka o długości ok. 30-35 cm i grubości ok. 6-7 cm. Przedmiot ten zatem był obły i nie posiadał żadnych ostrych elementów tnących, a jego masa nie była duża. Tym samym, w swoich cechach nie był on zbliżony do noża, ani tym bardziej broni. Wyprowadzanie zaś wniosku o jego niebezpieczeństwie porównywalnym do wymienionych przed chwilą rzeczy w oparciu o sposób jego użycia było nieuprawnione, gdyż tak jak już zostało to zasygnalizowane pod uwagę bierze się tylko stałe właściwości danego przedmiotu, a nie metodę posługiwania się nim.

W związku z powyższym, w zakresie czynu przypisanego w punkcie 1 wyroku należało wyeliminować z jego opisu sformułowanie, iż używany przez oskarżonego R. L. przedmiot w postaci pałki drewnianej stanowił przedmiot podobnie niebezpieczny jak broń palna lub nóż. Konsekwencją tej zmiany była korekta kwalifikacji prawnej czynu w ten sposób, że za podstawę prawną skazania przyjąć należało art. 158 § 1 kk i art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk. W dalszej zaś kolejności pociągnęło to za sobą konieczność zmiany podstawy prawnej wymierzonej kary na art. 158 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk i jej obniżenie w przypadku R. L. do wymiaru 2 lat i 2 miesięcy. Złagodzenie bowiem kwalifikacji prawnej przypisanego występkowi wymagało niewielkiej korekty orzekanej reakcji prawnokarnej, gdyż hipotetyczny stopień społecznej szkodliwości czynu zabronionego wyrażający się w ustawowym zagrożeniu sankcją karną uległ istotnemu zmniejszeniu.

Z racji tego, że wniosek o pisemne uzasadnienie dotyczył wyłącznie R. L., sąd odwoławczy w pisemnych motywach swojego rozstrzygnięcia pominął rozważania dotyczące przedmiotu, którym posługiwał się K. B., a także wynikającą z nich zmianę opisu czynu, kwalifikacji oraz postawy prawnej skazania w zakresie odnoszącym się do wymienionego przed chwilą oskarżonego.

W związku ze złagodzeniem kary jednostkowej uchyleniu podlegało rozstrzygnięcie o karze łącznej zawarte w punkcie 3 zaskarżonego wyroku.

Z uwagi natomiast na to, że R. L. popełnił dwa przestępstwa i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju Sąd Okręgowy zobligowany był do orzeczenia na nowo kary łącznej. Dlatego też, w oparciu o art. 85 § 1 i 2 kk oraz art. 86 § 1 kk oskarżonemu wymierzono karę łączną 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, która zdaniem sądu odwoławczego pozwala na osiągnięcie w stosunku do oskarżonego celów zapobiegawczych i wychowawczych oraz realizuje potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Ze względu na konieczność uchylenia rozstrzygnięcia o zaliczeniu okresu tymczasowego aresztowania Sąd Okręgowy w oparciu o art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary łącznej zaliczył okres stosowania wymienionego środka zapobiegawczego od 1 grudnia 2016 r. (godz. 12:30) do 20 lutego 2017 r. (godz. 12:30) oraz od 18 lipca 2017 r. (godz. 12:30).

W związku z tym, że tak jak już zostało to wskazane powyżej, R. L. posługiwał się drewnianą pałką, wymagany było także wyeliminowanie z opisu czynu przypisanego w punkcie 2 zaskarżonego wyroku sformułowania o uderzeniu przez oskarżonego „metalową pałką teleskopową” w szybę czołową auta pokrzywdzonego podczas jej uszkodzenia.

Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia może wynikać bądź z niepełności postępowania dowodowego (tzw. błąd „braku”), bądź też z przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów (błąd dowolności). Może on więc być wynikiem niezajomości określonych dowodów lub nieprzestrzegania dyrektyw obowiązujących przy ocenie dowodów (art. 7 kpk), np. błąd logiczny w rozumowaniu, zlekceważenie niektórych dowodów, danie wiary dowodom nieprzekonującym, bezpodstawne pominięcie określonych twierdzeń dowodowych, oparcie się na faktach w istocie nieudowodnionych itd. W orzecznictwie podnosi się jednak, że zarzut ten jest słuszny tylko wówczas: „gdy zasadność ocen i wniosków, wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania”, nie może on natomiast sprowadzać się do samej polemiki z ustaleniami sądu (w. SN z 24 marca 1975 r., II KR 355/74, OSNPG 9/1995, poz. 84), przy czym jest to aktualne jedynie przy zarzucie błędu o charakterze „dowolności”. Tego typu zarzut co do błędu w ustaleniach faktycznych to bowiem, nie sama odmienna ocena materiału dowodowego przez skarżącego, lecz wykazanie, jakich konkretnych uchybień w świetle wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego dopuścił się sąd w dokonanej ocenie materiału dowodowego (w. SN z 22 stycznia 1975 r., I KR 197/74, OSNKW 5/1975, poz. 58).

Mając na uwadze powyższe, przechodząc na grunt apelacji obrońcy stwierdzić należy, iż nietrafny jest zarzut błędu w ustaleniach faktycznych mający polegać na nieuprawnionym przyjęciu, że oskarżony dopuścił się czynu przypisanego mu w punkcie 1 zaskarżonego wyroku będąc do tego nakłanianym przez bliżej nieustaloną osobę.

Sąd Rejonowy w Radomsku zasadnie uzupełnił opis przypisanego oskarżonemu czynu o powyższe sformułowanie, gdyż w sposób uprawniony oparł się w tej kwestii na pierwotnych wyjaśnieniach K. B., które w tym zakresie polegały na prawdzie. Poza tym, podzielić należy wniosek Sądu I instancji dotyczący tego, że zmiana wyjaśnień przez wymienionego przed chwilą oskarżonego w omawianej części na dalszym etapie postępowania, jest nieprzekonująca i sprzeczna z regułami logicznego myślenia oraz doświadczeniem życiowym. K. B. po prostu musiał powziąć wiedzę na temat wersji przedstawianej przez R. L. i w związku z tym wycofał się z pierwotnie opisywanego przez siebie przebiegu wydarzeń. Fakt natomiast umorzenia postępowania w sprawie podżegania oskarżonych do pobicia pokrzywdzonych nie podważa trafności przyjętych przez Sąd a quo konkluzji w przedmiotowym zakresie, gdyż nastąpiło to z powodu niewykrycia sprawy (por. k. 590).

W odniesieniu z kolei do czynu przypisanego w punkcie 2 zaskarżonego wyroku stwierdzić należy, iż wbrew temu co podnosi obrońca w swojej skardze apelacyjnej, R. L. nie działał w stanie wyższej konieczności. W żaden sposób nie wynika to bowiem z nagrań monitoringu, ani z zeznań W. S., czy też wyjaśnień samego oskarżonego. R. L. w żadnym przecież momencie nie podnosił, iż w ten sposób odpierał atak ze strony oskarżyciela posiłkowego, który zmierzał przede wszystkim do zablokowania poruszania się po chodniku. Uderzenie natomiast w szybę czołową musiało mieć charakter umyślny i nastąpić z boku, gdyż przez maskę nie udałoby się dosięgnąć jej uderzeniem. W związku z tym, zarzut obrońcy w tym zakresie należało uznać za całkowicie chybiony oraz odbiegający od rzeczywistych okoliczności faktycznych niniejszej sprawy.

Rażąca niewspółmierność kary to uchybienie dotyczące reakcji prawnej na czyn, leżącej w sferze swobodnego uznania sądu, a więc gdy ustawa pozwala (a nie obliguje) sądowi orzekać w określonych granicach kary. W orzecznictwie podkreśla się także, iż zarzut niewspółmierności kary, jako zarzut z kategorii ocen, można zasadnie podnosić wówczas: „gdy kara jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy, innymi słowy – gdy w społecznym odczuciu jest karą

niesprawiedliwą” (wyrok SN z 11 kwietnia 1985 r., V KRN 178/85, OSNKW 7-8/1985, poz. 60). Niewspółmierność zachodzi zatem wówczas, gdy suma zastosowanych kar i innych środków, wymierzona za przypisane przestępstwa, nie odzwierciedla należycie stopnia szkodliwości społecznej czynu i nie uwzględnia w wystarczającej mierze celów kary (wyrok SN z 30 listopada 1990 r., Wr 363/90, OSNKW 7-9/1991, poz. 39). Nie chodzi przy tym o każdą ewentualną różnicę co do jej wymiaru, ale o „różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby – również w potocznym znaczeniu tego słowa – „rażąco” niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować” (wyrok SN z 2 lutego 1995 r., II KRN 198/94, OSNPP 6/1995, poz. 18).

Przenosząc powyższe uwagi na okoliczności niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż wymierzone oskarżonemu kary są adekwatne do przypisanych R. L. czynów, zaś zarzut ich rażącej niewspółmierności nie zasługuje na uwzględnienie. Stopień winy oskarżonego i społecznej szkodliwości jego czynów był bowiem bardzo wysoki. Posiadały one przecież potocznie mówiąc „bandycki” charakter. Pokrzywdzeni zostali zaatakowani z nienacka i okładani pałkami podczas otwierania nad ranem stacji benzynowej. Krótkotrwałość natomiast ich działań nie wynikała w pełni z ich woli, a wiązała się z zachowaniem pokrzywdzonego, który zaczął uciekać. Odstąpienie zaś od napaści było rezultatem tego, że W. S. zagroził użyciem noża, co przstraszyło sprawców i skłoniło do ucieczki. Wymienione okoliczności, nie powinny być zatem rozumiane, tak jak chce tego obrońca, jako aspekty łagodzące. Wynikały bowiem z postawy pokrzywdzonego, któremu udało się „odeprzeć” atak bez większego uszczerbku dla siebie i przstraszyć napastników. Strach jednak pomyśleć jak mogłyby potoczyć się wydarzenia, gdyby pokrzywdzony zachował się biernie. Ponadto, z pola widzenia nie można tracić tego, że R. L. był już dziewięciokrotnie karany! W tym stanie rzeczy twierdzenie, że wymierzone mu kary są rażąco surowe, nie zasługuje na uznanie, gdyż jedynie zdecydowana reakcja prawno-karna wobec wymienionego oskarżonego pozostaje w zgodzie ze stopniem jego winy oraz społecznej szkodliwości przypisanych mu czynów, a także pozwala osiągnąć zapobiegawcze i wychowawcze cele kary wobec R. L.. Podkreślić bowiem jeszcze raz z całą stanowczością trzeba, że działał on umyślnie, na zlecenie, z premedytacją, wspólnie i w porozumieniu z inną osobą oraz posługując się pałką drewnianą istotnie godził w dobra chronione prawem. Dlatego też, stopień niedochowania wierności prawu przez oskarżonego ocenić trzeba było jako bardzo wysoki, a w związku z uprzednią wielokrotną karalnością R. L. należało wymierzyć mu jako sprawcy niepoprawnemu surowe kary pozbawienia wolności.

W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy na podstawie art. 437 § 1 kpk utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, albowiem ze względów przytoczonych w niniejszym uzasadnieniu zarzuty apelacji obrońcy oskarżonego uznane zostały za niezasadne.

Na podstawie § 2 pkt 1 i 2, § 4 ust. 1 - 3 i § 17 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 2016 poz. 1714) Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy kwotę 516,60 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej R. L. z urzędu.

W oparciu o art. 633 kpk, art. 634 kpk w zw. z art. 627 kpk i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 49 poz. 223 z 1983 roku z późniejszymi zmianami) Sąd Okręgowy zasądził od oskarżonego R. L. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 526,60 zł tytułem zwrotu wydatków za postępowanie odwoławcze oraz kwotę 400 złotych tytułem opłaty za obie instancje.

Na kwotę zasądzoną tytułem zwrotu wydatków złożyły się: koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżonemu R. L. na etapie postępowania odwoławczego - 516,60 zł oraz połowa zryczałtowanych kosztów doręczeń - 10 zł.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim orzekł jak w wyroku z 15 grudnia 2017 r.